

XXV Міжнародна науково-практична конференція «Current trends in the development of scientific research in today's conditions»
Наукова секція 27. Психологія

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВЗАЄМИН ІЗ ОДНОЛІТКАМИ В СТУДЕНТСЬКІЙ ГРУПІ

Хотинська Вікторія Дмитрівна,
здобувач вищої освіти, магістр
історичного факультету
vhotynskaya@gmail.com

Стахова Ольга Олександрівна,
кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти
stakhova.ol@gmail.com
Житомирський державний університет
імені Івана Франка, Україна

Однією з актуальних проблем психологічної науки ХХ століття стала проблема дослідження міжособистісних відносин особистості (Г.М. Андреева, О.О. Бодальов, Дж. Морено, Л.Е. Орбан-Лембрик, А.В. Петровський, В.А. Семиченко, К. Томас, Т.С. Яценко та ін.). Розкриття психологічних особливостей міжособистісного спілкування, взаємодії охопило різновікові межі, серед яких – пізній юнацький вік, на який припадає період студентства.

Як зазначають О.М. Амплєєва й Д.О. Юрчук, студентська група є першим та основним осередком, де формується особистість майбутнього фахівця. Потужний соціалізуючий вплив на здобувача вищої освіти має саме студентське середовище, особливості групи, в якій навчається студент, особливості інших груп і курсів, що є на факультеті, у ЗВО. У студентській групі відбуваються динамічні процеси структурування, формування та зміни міжособистісних, емоційних і ділових взаємин, розподілу групових ролей й висування лідерів, і всі ці процеси мають сильний вплив на успішність студента у навчальній діяльності та визначають характер його поведінки [2].

На думку Т.Ю. Кулаковського та А.В. Лагути, у процесі спілкування з однолітками характерним для студентської молоді є тенденція до розширення й індивідуалізації (вибірковості) кожної особистості. В середовищі студентів постійно йде процес самоствердження в групі. В цей час їх поведінка визначається темпераментом, рисами характеру та рівнем вихованості. Здобувачів вищої освіти характеризує загострене почуття власної гідності, максималізм, категоричність й однозначність у трактуванні етичних критеріїв, оцінки фактів, подій, власної поведінки. Властиві цьому періоду раціоналізм і небажання приймати все на віру створюють недовіру до старших, у тому числі і до викладачів вишу. До старших курсів міжособистісні взаємодії студентів

набувають більш усвідомленого характеру, відбувається формування мікрогруп за принципом міжособистісної сумісності, в яких міжособистісні конфлікти стають рідкісним явищем [1].

Згідно результатів емпіричного дослідження Т.А. Яновської, більшість першокурсників відрізняються низьким рівнем комунікативних та ораторських здібностей, що свідчить про те, що вони ще не пристосувалися до нового оточення, мають недостатньо досвіду спілкування на публіці або з незнайомими людьми. Студентам же четвертого курсу, навпаки, притаманний високий рівень комунікативних здібностей. Це проявляється у їх швидкій орієнтації у незвичайних ситуаціях, вмінні відстоювати власну точку зору та почувати себе спокійно в новому колективі. У спілкуванні першокурсників найчастіше використовується добросердечність, а найрідше – вимогливість. Для здобувачів четвертого курсу більше притаманна чуйність, найрідше – скептицизм, довірливість. Студенти першого курсу більш здатні до взаємодопомоги та товариськості, а студенти четвертого курсу більш делікатні й терпимі до недоліків інших. Найменше вчорашніми школярами використовується пряmolінійність, наполегливість та конфліктність, а випускникам-бакалаврам менш притаманна недовірливість, підозрілість, впевненість, образливість, залежність [3].

Узагальнений аналіз вищезазначених здобутків сучасної педагогіки, психології дозволяє зробити висновок, що успіх у процесі професійної підготовки майбутнього фахівця у ЗВО багато в чому залежить від умов життя й побуту студента, ставлення до нього одногрупників, викладачів, тієї ролі, яку він у відіграє у студентському житті. Різноманітність та гармонійність відносин, які виникають між студентами у процесі тривалого взаємного спілкування, забезпечує їм право на самостійне керівництво своєю діяльністю, сприяє підвищенню якості навчання, розвитку духовності та культури, формуванню у студентській молоді активної соціальної позиції.

Список використаних джерел:

1. Лагута А.В. Психологічні особливості міжособистісних конфліктів у студентському середовищі та шляхи їх профілактики. URL: http://eprints.zu.edu.ua/12500/1/Laguta_A_V_magistrska.pdf (дата звернення: 15.11.2024).
2. Юрчук Д.О. Особливості міжособистісних взаємовідносин у студентському колективі після навчання в дистанційних умовах. URL: https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2248/1/%D0%AE%D1%80%D1%87%D1%83%D0%BA_%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC.pdf (дата звернення: 12.11.2024).
3. Яновська Т.А. Психологічні особливості міжособистісних стосунків студентської молоді з різним рівнем самооцінки. Молодий вчений. Психологічні науки. Одеса, 2018. № 5 (57). С. 33-36.